

1. Čo naozaj vieme o Ježišovi?

Prvá z 54 otázok o Ježišovi Kristovi a Cirkvi, na ktoré odpovedá tím profesorov histórie a teológie z Navarskej univerzity.

07.02.2023

Máme k dispozícii všetko, čo nám odovzdali svedkovia Ježišovho života a smrti: ústnu a písomnú tradíciu o jeho osobe, predovšetkým štyri evanjeliá. Túto tradíciu nám odovzdala komunita plná viery,

ktorú on založil a ktorá pokračuje až dodnes.

Touto komunitou je cirkev, ktorú v priebehu dejín tvorili milióny Ježišových nasledovníkov.

Spoznávajú ho cez svedectvá, ktoré im bez prerušenia od prvých učeníkov boli odovzdávané.

Svedectvá v apokryfných evanjeliách a ďalších mimo-biblických správach nepridávajú nijaké ďalšie podstatné informácie k tým, ktoré ponúkajú evanjeliá kánonické tak, ako ich cirkev neustále odovzdáva.

Až do osvietenstva boli veriaci i neveriaci presvedčení, že to, čo sme sa mohli o Ježišovi dozvedieť, nájdeme v evanjeliách. Ale pretože boli tieto rozprávania napísané z hľadiska viery, niektorí historici 19. storočia objektívnosť týchto príbehov spochybnili. Pre týchto znalcov boli evanjeliové príbehy málo dôveryhodné, lebo neobsahovali to,

čo Ježiš robil a hovoril, ale to, v čo Ježišovi nasledovníci niekoľko rokov po jeho smrti verili. Vďaka tomu sa v nasledujúcich desaťročiach a až do polovice 20. storočia spochybňovala pravdivosť evanjelií a napokon sa tvrdilo, že o Ježišovi „nemôžeme vedieť takmer nič“ (Bultmann).

Osem nespochybniteľných skutočností, ktoré vieme o Ježišovi

Dnes, v dôsledku rozvoja historických vied, pokroku v archeológii a rozsiahlejšiemu a dokonalejšiemu poznaniu historických zdrojov môžeme povedať slovami známeho odborníka zo židovského prostredia 1. storočia po Kristovi – o ktorom sa nedá povedať, že by bol až príliš konzervatívny –, že „o Ježišovi toho môžeme vedieť veľa“ (Sanders).

Napríklad, tento istý autor z historického hľadiska uvádza „osem nespochybniteľných skutočností“ o

Ježišovom živote a o prvých kresťanoch:

1. Ježiš bol pokrstený Jánom Krstiteľom,

2. bol Galilejčan, ktorý kázal a robil zázraky,

3. povolal učeníkov a hovoril, že ich má byť dvanásť,

4. svoju činnosť obmedzil na Izrael,

5. polemizoval o úlohe chrámu,

6. bol ukrižovaný mimo Jeruzalema rímskymi úradmi,

7. po Ježišovej smrti jeho nasledovníci ďalej pokračovali vo svojom pôsobení,

8. najmenej niekoľko židov niektoré skupiny tohto nového hnutia prenasledovalo (Gal 1, 13-22; Flp 3,6) a zdá sa, že toto prenasledovanie trvalo minimálne do čias konca

Pavlovej služby (2 Kor 11, 24; Gal 5,11;6,12; porov. Mt 23, 43; 10,17).

Na tomto minimalistickom základe, na ktorom sa dejepisci zhodujú, môžeme z historického hľadiska povedať, že ostatné údaje obsiahnuté v evanjeliách sú vierohodné. Ak na tieto fakty aplikujeme kritériá historicity, môžeme stanoviť, do akej miery sú evanjeliové tvrdenia koherentné a pravdepodobné, a tiež to, že obsah týchto výpovedí je maximálne zaručený.

Na záver je vhodné poznamenať, že to, čo vieme o Ježišovi, je spoľahlivé a vierohodné, pretože títo svedkovia si zaslúžia dôveru a pretože tradícia je kritická už sama o sebe.

Navyše, to, čo nám odovzdáva tradícia, odolá rozboru historickej kritiky. Je isté, že z mnohých vecí, ktoré nám boli odovzdané, iba niektoré sa dajú dokázať metódami, ktoré používajú historici. To však

neznamená, že neexistovalo to, čo sa týmito metódami dokázať nedá. Znamená to iba, že tieto svedectvá môžeme podávať s menšou alebo väčšou pravdepodobnosťou.

A na druhej strane nezabúdajme, že pravdepodobnosť nie je tá najdôležitejšia vec. Existujú udalosti, ktoré majú veľmi malú pravdepodobnosť, ale v minulosti sa udiali. Nepochybnou pravdou je, že evanjeliové svedectvá nie sú rozporuplné a neodporujú svedectvám, ktoré sa dajú dokázať.

V každom prípade je to tradícia cirkvi, v ktorej tieto písomnosti vznikli, a ktorá nám zaručuje ich spoľahlivosť a hovorí nám, ako ich interpretovať.

Juan Chapa

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/1-co-
naozaj-vieme-o-jezisovi/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/1-co-naozaj-vieme-o-jezisovi/) (06.08.2025)